

Sygn. akt III KZ 57/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 30 września 2016 r.

zażalenia skazanego **P. M.**

na zarządzenie Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 lipca 2016 r., sygn. akt II AKa (...)

o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 1 czerwca 2016 r.

p o s t a n o w i ł:

uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem Sąd Apelacyjny w (...), na zasadzie art. 422 § 3 k.p.k. oraz art. 120 § 2 k.p.k., odmówił Skazanemu P. M. przyjęcia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 1 czerwca 2016 r., sygn. akt II AKa (...), albowiem wezwany do sprecyzowania złożonego przez siebie wniosku w terminie 7 dni braku tego nie usunął.

Zażalenie na to zarządzenie złożył skazany podnosząc m.in., iż kilkakrotnie występował o przyznanie mu obrońcy z urzędu, dzięki któremu uniknąłby błędów, które legły u podstaw wydania przedmiotowego zarządzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie skazanego zasługiwało na uwzględnienie w zakresie, w jakim przyczyniło się do wydania decyzji o charakterze kasatoryjnym.

Zauważyć trzeba, że na mocy art. 1 pkt 142 ustawy z dnia 27 września 2013 r. (Dz.U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm.) o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, § 2 art. 422 k.p.k. otrzymał brzmienie, zgodnie, z którym: *we wniosku należy wskazać, czy dotyczy całości wyroku czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu*. Z § 3 tego artykułu wynika zaś, że określony wyżej wymóg wskazania i sprecyzowania zakresu wniosku jest warunkiem formalnym, od którego spełnienia zależy jego skuteczność.

Uwadze nie może umknąć, że stosownie do treści art. 457 § 2 k.p.k. przepis art. 422 k.p.k. w odniesieniu do zasad składania wniosku o uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego stosuje się tylko odpowiednio, a to ze względu na odmienności w zakresie rodzajów rozstrzygnięć zapadających w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i odwoławczym (art. 437 k.p.k.). Nadto wniosek taki powinien być dostosowany do zakresu zaskarżenia oznaczonego w środku odwoławczym. Może on się z tym zakresem pokrywać, ewentualnie być węższy - np. gdy apelacja dotyczyła całości wyroku, a wniosek o uzasadnienie zostanie ograniczony do rozstrzygnięcia o karze lub też jego zakres może być szerszy - np. co do winy, gdy sąd odwoławczy wyszedł poza granice zaskarżenia i podniesione zarzuty korygując kwalifikację prawną czynu oskarżonego (zob. też *Kodeks postępowania karnego Komentarz* pod redakcją Dariusza Świeckiego, Warszawa 2015, T. II s. 288, a także *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2016 r.*, III KZ 25/16, *Lex 2021226*).

W przedmiotowej sprawie koniecznym jest przytoczenie okoliczności, które legły u podstaw wydania zaskarżonego zarządzenia.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 grudnia 2015 r., sygn. akt II K (...), P. M. został skazany za czyn z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności a także karę grzywny. Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 1 czerwca 2016 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymał wyrok Sądu I

instancji w mocy (k. 2334, t. XII). Skazanemu odpis tego wyroku doręczono w dniu 9 czerwca 2016 r. (k. 2349, t. XII). P. M. wystosował do Sądu wniosek (k. 2359) o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu II Instancji. Jednocześnie, ale m. in. wystosował wniosek o wyznaczenie mu adwokata z urzędu w celu sporządzenia i podpisania kasacji. W dniu 14 czerwca 2016 r. (k. 2363) doręczono skazanemu pismo wzywające go *do sprecyzowania wniosku, stosownie do art. 422 § 2 k.p.k., a więc wskazana, czy wniosek dotyczy całości wyroku, czy części – w terminie 7 dni – pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku (art. 422 § 3 k.p.k.)*. Ów siedmiodniowy termin mijał zatem skazanemu w dniu 21 czerwca 2016 r. Skazany skierował do Sądu wniosek, datowany na dzień 9 czerwca 2016 r. (data wpłynięcia do Sądu 16 czerwiec 2016 r., k. 2364), powielający jego żądanie o doręczenie uzasadnienia a także o wyznaczenie obrońcy w postępowaniu kasacyjnym. Kolejne pisma z prośbą o wyznaczenie obrońcy z urzędu datowane na 12 czerwca i 14 czerwca, wpłynęły do Sądu 16 czerwca 2016 r. (k. 2368) i 20 czerwca 2016 r. (k. 2371), a zatem podczas upływu 7 dniowego terminu na uzupełnienie braku wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. W dniu 8 lipca 2016 r. (k. 2373) wydano zaskarżone zarządzenie.

Z okoliczności przedmiotowej sprawy oraz aktywności podejmowanej przez skazanego bezspornie wynika, że nie zrozumiał on w sposób dostateczny treści pouczenia wzywającego go do usunięcia braków złożonego wniosku. Żądanie o wyznaczenie obrońcy z urzędu, które nie zostało w sposób właściwy rozpoznane przez Sąd, wzmacnia tylko przekonanie, o tym, że skazany nie tylko nie zrozumiał treści pouczenia, ale przede wszystkim nie był w stanie poradzić sobie bez pomocy fachowego podmiotu. Ten aspekt został zupełnie zignorowany i niedostrzeżony przez Sąd. Tymczasem treść pouczenia wzywającego skazanego do usunięcia braków formalnych wniosku, ograniczyła się jedynie do przytoczenia fragmentu treści przepisu art. 422 § 2 k.p.k., bez przystępnego dla strony, która nie ma wykształcenia prawniczego, wskazania o jakie uzupełnienie formalne wniosku chodzi. Zgodnie z przepisem art. 422 § 2 k.p.k.: *we wniosku należy wskazać, czy dotyczy całości wyroku czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu*.

W związku z powyższym uznać należy, iż skazany w sposób od siebie niezależny nie usunął braku formalnego wniosku, ponieważ nie został w sposób należyty i przystępny pouczone o ciążącym obowiązku. Nader ogólna prezentacja oczekiwań organu procesowego wobec skazanego, ale także pominięcie jego wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu, uniemożliwiło – jako zdecydowanie przedwczesne - wdrożenie trybu określonego w art. 120 § 1 i 2 k.p.k. i wykluczało wydanie zarządzenia o odmowie przyjęcia wniosku na podstawie w art. 422 § 3 k.p.k.

W toku ponownego rozpoznania sprawy właściwy Sąd uwzględni wskazane powyżej uwagi i baczy, aby formułowane wezwanie do usunięcia braków zawierało jasne dla strony określenie zakresu uzupełnienia. Nadto, uczulić należy, iż wnioski składane przez strony po pierwsze winny doczekać się odzewu, reakcji ze strony organu procesowego po wtóre w określonych sytuacjach są nośnikami informacji o potrzebach procesowych stron zwłaszcza, gdy nie mają wiedzy prawniczej, czego nie wolno Sądowi lekceważyć.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.